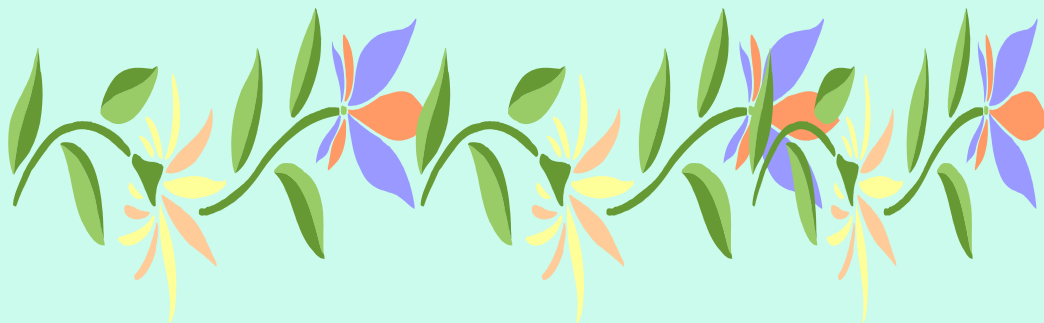

บทบาท ภารกิจและกระบวนการ
พิจารณาวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์และร้องทุกข์
ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม
(ก.พ.ค.)

นางสาวจิตเรขา ช่างตีเหล็ก
กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์
หรือกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

บทบาทของ ก.พ. ก่อน พ.ศ. 2551

ก.พ. ดูแลเรื่องระบบคุณธรรม
และมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน
ในด้านต่างๆ ดังนี้

นิติบัญญัติ

บริหาร

ตุลาการ

ทั้งนี้ ก.พ. ยังต้องอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรี
ซึ่งเป็นอำนาจบริหารฝ่ายการเมือง ในการกำหนดนโยบายและสั่งการ

ก.พ.ค. มีที่มาอย่างไร

พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 24
ให้มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า
ก.พ.ค. ประกอบด้วย กรรมการเจ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
ฯแต่งตั้ง ตามมาตรา 26

กรรมการ ก.พ.ค. ต้องทำงานเต็มเวลา

ให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขานุการของ ก.พ.ค.

อำนาจหน้าที่ ก.พ. (มาตรา 8)

กำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ มาตรฐาน
การบริหารทรัพยากรบุคคล

ออก กฎ และระเบียบ
เกี่ยวกับการบริหาร
ทรัพยากรบุคคล

กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผล
การบริหารทรัพยากรบุคคล

อำนาจหน้าที่ ก.พ.ค.

พิจารณา
เรื่องอุทธรณ์

เสนอแนะ
ต่อ ก.พ.

พิจารณา
เรื่องร้องทุกข์

พิจารณา
เรื่องการคุ้มครอง
ระบบคุณธรรม

แต่งตั้ง
กรรมการวินิจฉัย
อุทธรณ์/ร้องทุกข์

ออก กฎ ก.พ.ค.
ระเบียบ หลักเกณฑ์

ระบบคุณธรรมตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

มาตรา 34

การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์
ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า โดยให้
ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมี
คุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์ของ “คุณธรรม” ตามมาตรา 34

เพื่อเป็น

- แนวในการตราอนุบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารทรัพยากรบุคคลของ ขรก. พลเรือน
 - หลักในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการบริหารทรัพยากรบุคคล
 - การใช้อำนาจหน้าที่และดุลพินิจของผู้บริหารทรัพยากรบุคคล
- ภาครัฐ

*** ขรก. จะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมและปฏิบัติ
ราชการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๔๒

มาตรา 42 การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรม ดังต่อไปนี้

- (1) การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล
ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ
- (2) การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ
ขององค์กรและลักษณะของงาน โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

มาตรา 42 การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรม (ต่อ)

- (3) การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการให้ประโยชน์อื่นแก่ข้าราชการ ต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรม โดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ และความประพฤติ และจะนำความคิดเห็นทางการเมืองหรือสังกัดพรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณามีได้
- (4) การดำเนินการทางวินัย ต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรมและโดยปราศจากอคติ
- (5) การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

มาตรา ๑๒๖

ในกรณีที่ ก.พ.ค.เห็นว่า กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และมุ่งหมายให้ใช้บังคับ เป็นการทั่วไป ไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๔๒ ให้ ก.พ.ค. แจ้งให้หน่วยงานหรือผู้ออกกฎ ระเบียบ หรือคำสั่งดังกล่าวทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไข หรือยกเลิก ตามควรแก่กรณี

ระบบคุณธรรมกับการบริหารงานบุคคล

หลักความสามารถ
COMPETENCE

หลักความเสมอภาค
EQUALITY

หลักความมั่นคง
ในการดำรงสถานภาพ
SECURITY

หลักความเป็นกลาง
ทางการเมือง
Political neutrality

หลักการหรือปรัชญาในการคุ้มครองระบบคุณธรรม

(1) หลักประกันความเป็นมืออาชีพ

(2) หลักประกันความเป็นกลาง
และความเป็นอิสระในการใช้ดุลยพินิจ

(3) หลักการฟังความสองฝ่าย
(Both sides must be heard)

(4) หลักประกันความเป็นธรรม
(Justice delayed is Justice denied)

ความเชื่อมโยง ก.พ. กับ ก.พ.ค. (ในแง่โครงสร้าง)

มาตรา ๑๓

ก.พ.

- ผู้จัดการฝ่ายบุคคลของรัฐบาล
- เลขาธิการ ก.พ.
- *** เป็นกรรมการและเลขานุการ ก.พ.

ก.พ.ค.

- ทำหน้าที่พิทักษ์ระบบคุณธรรม
- เลขาธิการ ก.พ.
- *** เป็นเลขานุการ ก.พ.ค.

เลขาธิการสำนักงาน ก.พ. ปฏิบัติงานเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของคณะกรรมการทั้งสอง

ความเชื่อมโยง ก.พ. กับ ก.พ.ค. (ในแง่การปฏิบัติงาน)

1. ก.พ.ค. เสนอแนะต่อ ก.พ. เพื่อให้ ก.พ. จัดให้มีหรือปรับปรุงนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ม.31 (1))

2. กรณีที่ ก.พ.ค. เห็นว่า กฎ ระเบียบ คำสั่ง ไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรม ตามมาตรา 42 ให้ ก.พ.ค. แจ้งให้หน่วยงานหรือผู้ออก กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งดังกล่าวทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขหรือยกเลิกตามควรแก่กรณี (ม.126)

3. ก.พ.ค. จะวินิจฉัยเพิ่มโทษผู้ถูกระงับไม่ได้ เว้นแต่กรณีที่ได้รับการแจ้งจาก ก.พ. ว่าสมควรเพิ่มโทษ (ม.120)

4. จัดให้สำนักพิทักษ์ระบบคุณธรรม เป็นหน่วยงานธุรการของ ก.พ.ค. (ก.พ. สนับสนุนการทำงานของ ก.พ.ค.)

การทำงานของ ก.พ.ค. VS ศาลปกครอง

ความคล้าย

(1) การพิจารณา

- ใช้ระบบไต่สวนและแสวงหาข้อเท็จจริง

(2) การถ่วงดุลอำนาจ

- มีมติกรผู้แถลงพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ควบคู่ไปกับการพิจารณาขององค์คณะฯ เพื่อเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ เช่นเดียวกับตุลาการผู้แถลงคดีในศาลปกครอง

(3) การแสวงหาข้อเท็จจริง

- ใช้วิธีรับฟังความเห็นทั้งสองฝ่าย โดยใช้หลักขั้นตอน โดยใช้หลัก 4 ขั้นตอน ทำคำอุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำคัดค้านคำแก้อุทธรณ์ และคำแก้อุทธรณ์เพิ่มเติม

ความต่าง

ก.พ.ค.

- อุทธรณ์ ร้องทุกข์ คุ่มครองระบบคุณธรรมของข้าราชการพลเรือน

ศาลปกครอง

- คดีปกครองทั้งหมด

การวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ใช้หลักกฎหมายใด ประกอบการพิจารณา

(1) พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

(2) พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

(3) กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. 2551

(4) กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการวินิจฉัยร้องทุกข์ พ.ศ. 2551

และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

(5) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.

- (1) เป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญหรือเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับระบบคุณธรรม ก.พ.ค.ทั้งคณะเป็นองค์คณะวินิจฉัย และให้ ก.พ.ค. คณะหนึ่งเป็นกรรมการเจ้าของสำนวน
- (2) เรื่องไม่ซับซ้อน มอบให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ (กรรมการ ก.พ.ค. เป็นประธาน กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์อีก 2 คน เป็นกรรมการ) เป็นองค์คณะวินิจฉัย

เมื่อองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิจารณาแล้ว ต้องส่งเรื่องให้ ก.พ.ค. (ทั้ง 7 คน) ได้รับทราบหรือพิจารณา แล้วแต่กรณี

หลักการของการอุทธรณ์

วัตถุประสงค์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจ
ของผู้บังคับบัญชา เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกลงโทษ
ทางวินัยร้องขอความยุติธรรมจากการใช้อำนาจดังกล่าว
โดยองค์กรซึ่งเป็นกลาง (ก.พ.ค.) เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

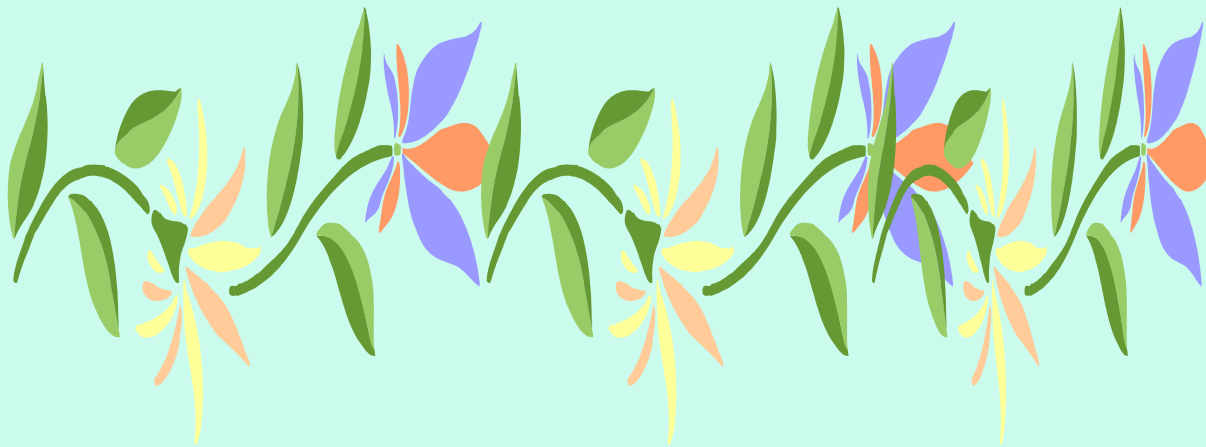
หลักการของการร้องทุกข์

การร้องทุกข์ มีวัตถุประสงค์ในการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในองค์กร ยึดหลักความยุติธรรมและความเป็นธรรม โดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- (1) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับและผู้ใต้บังคับบัญชา
- (2) ให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบถึงความรู้สึกถึงการไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือความคับข้องใจของผู้ใต้บังคับบัญชา
- (3) ให้ข้าราชการมีทางระบายออก ไม่แสดงออกในทางไม่ถูกไม่ควร
- (4) เป็นกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชา
- (5) ส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการบริหารงานบุคคล

การอุทธรณ์ และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

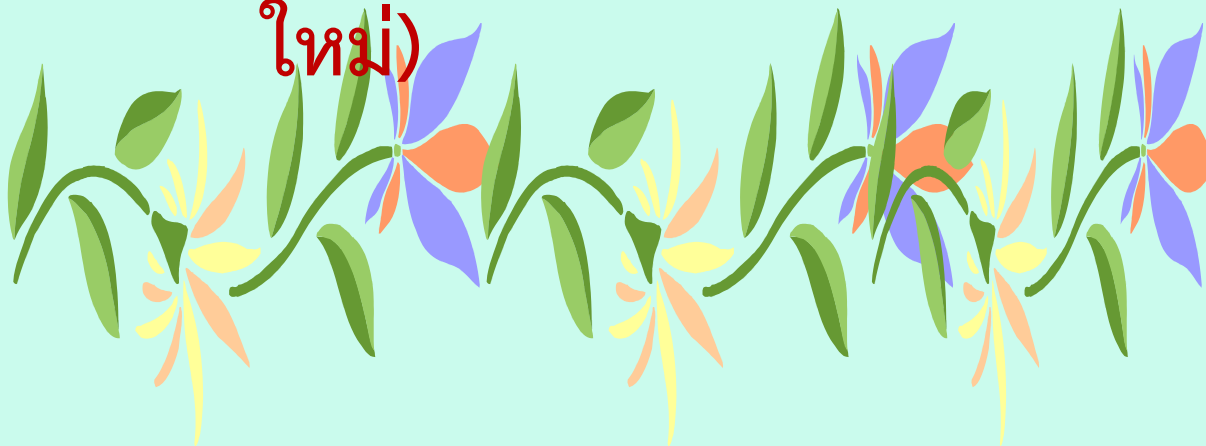

ความหมายของคำว่า “อุทธรณ์”

1. การร้องขึ้น หรือยกขึ้น (พจนานุกรม)
2. การทบทวน (ไม่ใช่การขอให้พิจารณา

ใหม่)

สรุปความหมาย

การอุทธรณ์ หมายถึง การร้องขอความเป็นธรรม
ในกรณีที่ถูกลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ
(ม.114) เพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย (ก.พ.ค.)
ได้พิจารณาทบทวนการสั่งลงโทษหรือการสั่งให้ออกจาก
ราชการของผู้บังคับบัญชาว่าเป็นการถูกต้องเหมาะสม
หรือไม่

กรณีที่สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้

1. ถูกสั่งลงโทษทางวินัย
(ไล่ออก/ปลดออก/ลดเงินเดือน/ตัดเงินเดือน/ภาคทัณฑ์)
2. ถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีดังต่อไปนี้
 - 2.1 เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ
(ม.110 (1))
 - 2.2 ขาดคุณสมบัติทั่วไป เพราะ
 - 2.2.1 ไม่มีสัญชาติไทย (ม.36 ก (1))
 - 2.2.2 ไม่เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยฯ (ม.36 ก (3))

กรณีที่สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ (ต่อ)

2.2.3 ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ม.36 ข (1))

2.2.4 ถูกสั่งพักราชการ/ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
(ม.36 ข (3))

2.2.5 เป็นบุคคลล้มละลาย (ม.36 ข (6))

2.2.6 เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดฯ
(ม.36 ข (7))

กรณีที่สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ (ต่อ)

3. ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่มีประสิทธิภาพ (ม.110 (5))
4. หย่อนความสามารถ/ประพฤติดันไม่เหมาะสม (ม.110 (6))
5. มีมลทินหรือมัวหมอง (ม.110 (7))
6. ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด/ประมาท/ลหุโทษ
(ม.110 (8))

กรณีไม่มีสิทธิอุทธรณ์

ถูกสั่งให้ออกบางกรณีที่ไม่ได้กำหนดให้ใช้สิทธิอุทธรณ์
จึงต้องไปใช้สิทธิร้องทุกข์แทน (ม.122)

- เช่น
- ขาดคุณสมบัติอยู่ก่อนรับราชการ
 - ถูกยุบเลิกตำแหน่ง เป็นต้น

ระยะเวลาในการอุทธรณ์

1. สามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง
(ม.114 ประกอบ กฎ ก.พ.ค. ข้อ 29 (1))
2. เก้าสิบวัน/หนึ่งปี นับแต่ผู้ถูกลงโทษ/ถูกสั่งให้ออก /ตาย
(กฎ ก.พ.ค. ข้อ 29 (2))

วิธีการยื่นอุทธรณ์

1. ยื่นด้วยตนเองที่สำนักงาน ก.พ. (กฎ ก.พ.ค. ข้อ 30)
2. ยื่นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน (กฎ ก.พ.ค. ข้อ 30)

สาระสำคัญของคำอุทธรณ์

1. ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.พ.ค.
2. ชื่อตำแหน่ง/สังกัด/ที่อยู่
3. คำสั่งและหลักฐานการรับทราบคำสั่ง
4. ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมาย
5. คำขอ
- 6.ลายมือชื่อ

(กฎ ก.พ.ค. ข้อ 27)

การดำเนินการตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

1. ดำเนินการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย
(ม.116 ว.1)
2. ไม่ปฏิบัติตามถือว่าจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ฯลฯ
(ม.116 ว.3)
3. ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยฟ้องศาลปกครองสูงสุด
(ม.114 ว.2)

ข้อสังเกต

1. ก.พ.ค. เพิ่มโทษไม่ได้ เว้นแต่ ก.พ. เห็นสมควร (ม.120 ว.2)
2. เลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขานุการ ก.พ.ค. (ม.24 ว 3)
3. ส่วนราชการไม่มีสิทธิฟ้อง ก.พ.ค. ต่อศาลปกครอง (ม.116)
4. ก.พ.ค. เป็นองค์กรกึ่งตุลาการไม่ใช่องค์กรตรวจสอบภายนอกเหมือนศาลปกครอง
5. คำวินิจฉัย ก.พ.ค. ถือเป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง
6. ก.พ.ค. ไม่มีอำนาจทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

บทบาทของผู้รับผิดชอบด้านการพิทักษ์ระบบ

คุณธรรมของส่วนราชการ

- เมื่อผู้ถูกสั่งลงโทษ / ถูกสั่งให้ออกจากราชการมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค.ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง
- เมื่อต้นสังกัดสั่งลงโทษ / สั่งให้ออกจากราชการ ให้รายงานไปยัง อ.ก.พ.กระทรวงเพื่อตรวจสอบ (ม.103)

เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ให้รายงาน ก.พ.

1. กรณีดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการ
ต่างกระทรวงกัน (ม.103)
2. กรณีดำเนินการทางวินัยตามมติ อ.ก.พ.
กระทรวง (ม.103) (ข้าราชการประเภทบริหาร)

3. ผู้แทน ก.พ.ซึ่งเป็นกรรมการใน อ.ก.พ.
กระทรวงเห็นว่าการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาหรือ
มติ อ.ก.พ.กระทรวงเป็นการไม่ปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติไม่เหมาะสม

เรื่องอุทธรณ์ตาม พรบ.35 ที่ได้ยื่นไว้ก่อน
ที่บทบัญญัติในลักษณะ 4 ใช้บังคับและอยู่ในอำนาจ
ของ อ.ก.พ.สามัญ หรือ ก.พ. ให้ อ.ก.พ.สามัญ หรือ ก.พ.
แล้วแต่กรณี พิจารณาต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ (ม.136)

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ (ม.115)

ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
ก.พ.ค.จะพิจารณาเองหรือจะตั้งคณะกรรมการ
วินิจฉัยอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณา
วินิจฉัยอุทธรณ์ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎ ก.พ.ค.

กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์อาจถูกคัดค้านได้ (ม.121)

1. รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่
ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือการถูกสั่งให้ออกจาก
ราชการ
2. มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่
ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ
3. มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้อุทธรณ์

4. เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นหรือเคยเป็น
ผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษหรือสั่งให้ออกจาก
ราชการ

5. เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ
ทางวินัยหรือการสั่งให้ออกจากราชการ

6. มีส่วนเกี่ยวพันทางเครือญาติ หรือทางการ
สมรสกับบุคคลตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

กรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ซึ่งมีกรณีตามวรรค
หนึ่ง ให้แจ้งต่อประธาน ก.พ.ค. แล้วถอนตัว
จากการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

การแสวงหาข้อเท็จจริง 4 ขั้นตอน

1. คำอุทธรณ์
2. คำแก้อุทธรณ์ (พร้อมส่งสำนวน
การสอบสวน)
3. คำคัดค้านคำแก้อุทธรณ์
4. คำแก้อุทธรณ์เพิ่มเติม

*** กรณี 2 ขั้นตอน ตามข้อ 68 กฎ ก.พ.ค.
ว่าด้วยการอุทธรณ์ ฯ

การพิจารณาอุทธรณ์ (ม.118)

การพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.
ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน
นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

กรณีมีเหตุขัดข้องให้ขยายระยะเวลา
ได้อีกไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 60 วัน
(รวม 240 วัน)

การดำเนินการตามมติของ ก.พ.ค.

(ม.116)

เมื่อ ก.พ.ค.วินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว
ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุดำเนินการ
ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยผู้นี้ภายใน 30 วัน นับแต่
วันที่ ก.พ.ค.มีคำวินิจฉัย

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือว่า
เป็นการจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

การแสวงหาข้อเท็จจริงจากเอกสารของคู่กรณี

ผู้อุทธรณ์

คู่กรณีในอุทธรณ์

▪ คำอุทธรณ์

- ตรวจเบื้องต้น
 - ลงสารบบ
 - เสนอประธาน ก.พ.ค.
 - สั่งไม่รับ / รับ
 - จำยองค์คณะ / ตั้งนิติกร
- ผู้แถลง

▪ ทำคำแก้อุทธรณ์ภายใน 30 วัน

- ทำคำชี้แจงตามประเด็นที่กำหนด + พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
 - ไม่จัดทำคำชี้แจง + จัดส่ง พยานหลักฐาน
- *** ถือว่ายอมรับข้อเท็จจริง

▪ **ทำคำคัดค้านคำให้การ**

- ภายใน 15 วัน /
ระยะเวลาที่กำหนด
- กำหนดประเด็นให้ชี้แจง
+ จัดส่งพยานหลักฐาน
- ถ้าไม่ประสงค์จะทำคำคัดค้าน
แต่ประสงค์จะให้พิจารณาต่อ
แจ้งเป็นหนังสือภายใน 15 วัน
- ไม่อนุญาตเฉพาะประเด็นที่
ไม่ได้ยกขึ้นกล่าวอ้าง หรือ
คำขอเพิ่มเติม
- ถ้าไม่ดำเนินการ ดำเนิน
กระบวนการพิจารณาต่อไป

▪ **ทำคำแก้อุทธรณ์เพิ่มเติม**

- ยื่นคำแก้อุทธรณ์เพิ่มเติม + สำเนา 1 ชุด /
ตามจำนวนที่กำหนด
- ภายใน 15 วัน นับแต่ได้รับสำเนาคำคัดค้าน
คำแก้อุทธรณ์ / ภายในเวลาที่กำหนด

แสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่น

จัดทำบันทึกสรุปสำนวน: สรุปข้อเท็จจริง > ประเด็นวินิจฉัย > ความเห็น

การแสวงหาข้อเท็จจริง (ต่อ)

การแสวงหาข้อเท็จจริงโดยวิธีอื่น

1. เรียกผู้อุทธรณ์ / คู่กรณีในอุทธรณ์มาให้ถ้อยคำ หรือจัดส่งพยานหลักฐาน
2. เรียกหน่วยงานของรัฐ / จนท. ของรัฐมาให้ความเห็น หรือส่งผู้แทนมาชี้แจง
3. ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
4. เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ + ส่งพยานหลักฐาน
5. ตรวจสอบอาคารหรือสถานที่

บันทึกสรุปสำนวน

1. เมื่อมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้ว
2. กรรมการ ก.พ.ค. เจ้าของสำนวน หรือกรรมการเจ้าของสำนวน
จัดทำบันทึกสรุปสำนวน ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้
 - 2.1 สรุปข้อเท็จจริง
 - 2.2 ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย (ข้อกฎหมาย / ข้อเท็จจริง)
 - 2.3 ความเห็น
3. เสนอองค์คณะผู้พิจารณาวินิจฉัย เห็นด้วย กำหนดวันสิ้นสุดการ
แสวงหาข้อเท็จจริงและแจ้งกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง
ให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 10 วัน ก่อนวันนั่งพิจารณา

การจัดทำคำแถลงของนิติกรผู้แถลงประจำสำนวน

๑. เมื่อกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริงแล้ว ส่งสรุปสำนวนให้นิติกรผู้แถลงประจำสำนวน (ถ้ามี) จัดทำคำแถลง
๒. เมื่อนิติกรผู้แถลงประจำสำนวนจัดทำคำแถลงเป็นหนังสือหรือสามารถเสนอคำแถลงด้วยวาจาได้แล้ว องค์กรของผู้พิจารณาวินิจฉัยกำหนดวันนั่งพิจารณาอุทธรณ์ครั้งแรกต่อไป
๓. แจ้งกำหนดวันนั่งพิจารณาอุทธรณ์ครั้งแรกให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน
 - คู่กรณีจะไม่มาในวันนั่งพิจารณาอุทธรณ์ครั้งแรกก็ได้

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

- 1) โดยองค์คณะ
- 2) ก.พ.ค.

การดำเนินการภายหลัง ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย

- 1) การแจ้งคำวินิจฉัย
- 2) การติดตามผลคำวินิจฉัย

การทำคำวินิจฉัยและผลของคำวินิจฉัย

1. เมื่อเสร็จสิ้นคำแถลงของนิติกรผู้แถลงประจำสำนวน องค์คณะผู้พิจารณาวินิจฉัย นัดประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณามีคำวินิจฉัย
อุทธรณ์
ในวันเดียวกันนั้นหรือในวันอื่น
2. คำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์
การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
3. คำวินิจฉัยให้ผู้พ้นคู่กรณีต้องปฏิบัติตามภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่กำหนดในคำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น
4. เมื่อมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วให้แจ้งคู่กรณีทราบโดยเร็ว ไม่พอใจ
ฟ้องศาลปกครองสูงสุดใน 90 วันนับแต่วันที่ทราบ หรือถือว่าทราบ
วินิจฉัย

หลักการพิจารณาอุทธรณ์

- การฟังความ 2 ฝ่าย
- คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน
- คำอุทธรณ์
- คำแก้อุทธรณ์
- คำคัดค้านคำแก้อุทธรณ์
- คำแก้อุทธรณ์เพิ่มเติม

การพิจารณาวินิจฉัยของ ก.พ.ค. (ม.120)

- ไม่รับอุทธรณ์
- ยกอุทธรณ์
- ให้แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่งลงโทษ
- ให้เยียวยาความเสียหาย
- ให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม
- เพิ่มโทษไม่ได้ เว้นแต่ได้รับแจ้งจาก ก.พ.ว่าสมควรเพิ่ม

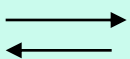
โทษ

การอุทธรณ์

กระบวนการอุทธรณ์และ
พิจารณาอุทธรณ์ พ.ร.บ.
2551

อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ/สั่งให้ออก

ผู้พิจารณา คือ ก.พ.ค.

คกก. วินิจฉัยอุทธรณ์

การวินิจฉัยของ ก.พ.ค. (ม. 120)

- ไม่รับอุทธรณ์, ยกอุทธรณ์, มีคำวินิจฉัยให้แก้ไข / ให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษ
- เยียวยาความเสียหาย/ให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

❖ เพิ่มโทษไม่ได้ เว้นแต่ได้รับแจ้งจาก ก.พ.

ระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์

- 120 วัน
- ขยายไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 60 วัน (ม.118)

ผบ. สั่งภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย(ม.116)

กรณีไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์
ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด

การร้องทุกข์

ความหมาย

การร้องทุกข์เป็นกระบวนการพนักงานสัมพันธ์ในการบริหารงานบุคคล ที่กำหนดให้สิทธิข้าราชการพลเรือนสามัญที่จะร้องขอให้ทบทวนการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงการสั่งการของผู้บังคับบัญชาหรือแก้ความคับข้องใจของผู้ร้องทุกข์

มาตรา 122

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด มีความคับข้องใจ
อันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตน
ของผู้บังคับบัญชา และเป็นกรณีที่ไม่อาจอุทธรณ์
ตาม มาตรา 9 การอุทธรณ์ ได้ ผู้นั้นมีสิทธิ
ร้องทุกข์ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้
ในหมวดนี้

ถูกสั่งให้ออกบางกรณีมีสิทธิร้องทุกข์ (ม.110)

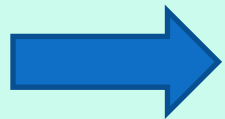
- (1) เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ
- (2) - สมัครปฏิบัติงานตามความประสงค์ของทางราชการ
- (3) - ถูกยุบเลิกตำแหน่ง
- (4) - ขาดคุณสมบัติ/ต้องห้าม อยู่ก่อนรับราชการตาม ม.36
 - * อายุไม่ถึง 18 ปี (ก.(2))
 - * เสมือน/ไร้ความสามารถ/วิกลจริต/พ้นเพื่อน (ข.(2))
 - * บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจในสังคม(ข.(4))
 - * เป็นกรรมการบริหาร/เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง (ข.(5))
 - * เคยถูกให้ออก/ปลด/ไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ/หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือทำผิดตามพ.ร.บ.นี้หรือตามกฎหมายอื่น (ข. (8) (9) (10))
 - * เคยทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ (ข.(11))

บทบาทของผู้รับผิดชอบด้านการพิทักษ์ระบบคุณธรรม

การร้องทุกข์ที่เกิดจากผู้บังคับบัญชา

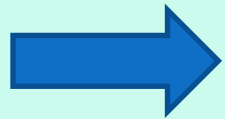
ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป ตามลำดับ

(ตาม ม.123 วรรค1 และ กฎ ก.พ.ค.ร้องทุกข์ฯ ข้อ 20-30)

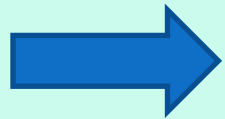
เหตุร้องทุกข์เกิดจาก ผบ. ต่ำกว่าผู้ว่าราชการ

ร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการ

เหตุร้องทุกข์เกิดจาก ผบ. ต่ำกว่าอธิบดี

ร้องทุกข์ต่ออธิบดี

เหตุร้องทุกข์เกิดจากอธิบดี / ผู้ว่าราชการ

ร้องทุกข์ต่อปลัดกระทรวง

การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจาก (ม.123 วรรค2)

➡ หัวหน้าส่วนราชการ (ระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชา
หรือความรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อ
นายกรัฐมนตรีหรือต่อรัฐมนตรี) เช่น สำนักงาน ก.พ.

➡ สภาผู้แทนฯ เป็นต้น

➡ ปลัดกระทรวง

➡ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด

นายกรัฐมนตรี

ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.

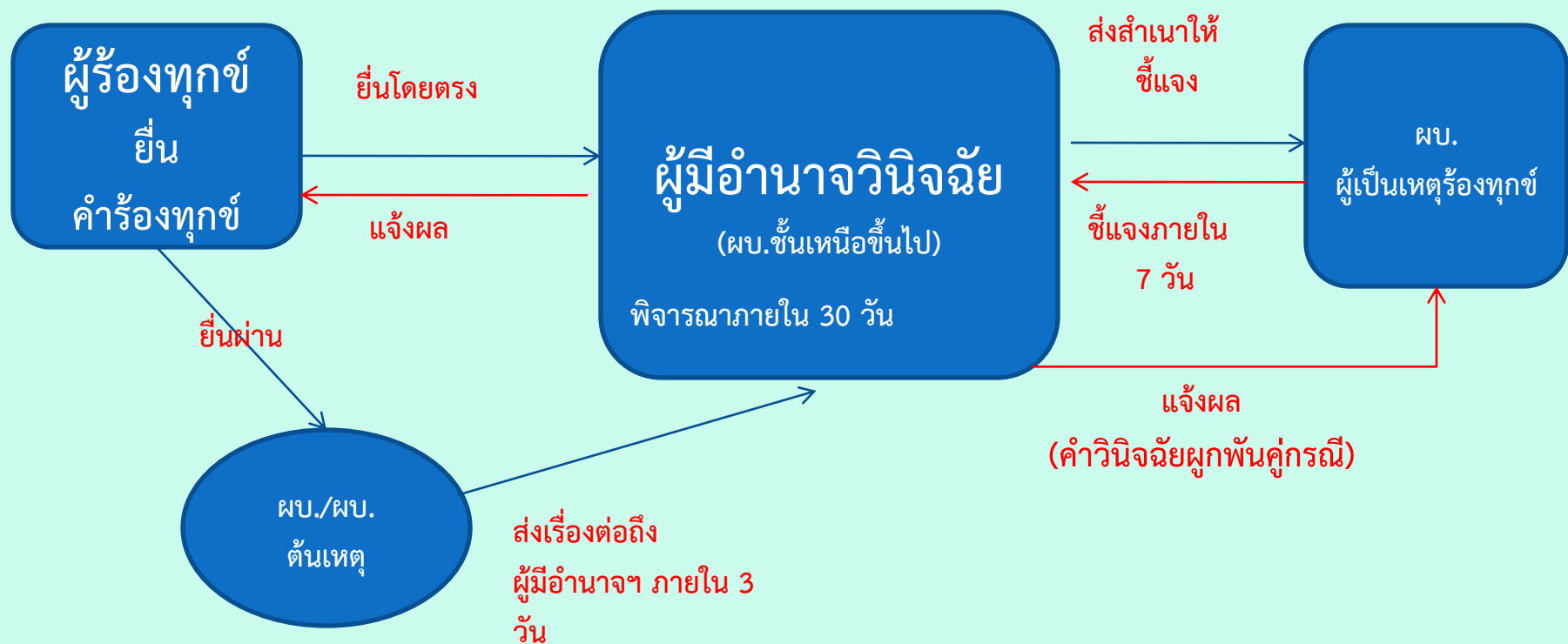
วิธีการยื่นคำร้องทุกข์ ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป (กฎ ก.พ.ค.ฯ ข้อ 21)

ยื่นผ่าน ผบ./ผบ.ที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

- ยื่นด้วยตนเอง
- ส่งทางไปรษณีย์ (วันประทับตราเป็นวันยื่น)

ขั้นตอนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

(ของ ผบ. ผู้มีอำนาจวินิจฉัย)

การแถลงการณ์ด้วยวาจา

(ข้อ 23 ว. 2 และ ว. 3)

ผู้มีอำนาจวินิจฉัย

- อาจให้การแถลงการณ์ได้ (บันทึกเหตุผลไว้)

- นัดผู้แถลงและแจ้ง ผบ.ผู้เป็นเหตุร้องทุกข์ ล่วงหน้า

(ผบ.อาจมอบผู้แทน และเข้าฟังแถลงการณ์ได้)

คำวินิจฉัย

- ไม่รับเรื่องร้องทุกข์
- ยกคำร้องทุกข์
- แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่ง
- เยียวยาความเสียหาย
- ให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ผู้มีอำนาจวินิจฉัยอาจถูกคัดค้านได้ (ม.125)

1. เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจ หรือเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว
2. มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์
3. มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ร้องทุกข์

4. มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติ หรือ
ทางการสมรส ตาม (1) (2) หรือ (3)
อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์
กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ซึ่งมีกรณี
ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งตัวประธาน ก.พ.ค.
และถอนตัวจากการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

ส่วนราชการเชื่อมโยง ก.พ.ค. อย่างไร?

- มีหน้าที่ต้องส่งคำแก้คำร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. ภายใน 15 วัน
- และส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ.ค.

(ข้อ 44 กฎร้องทุกข์)

- เมื่อ ก.พ.ค.ได้วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์
ประการใดแล้ว ให้หัวหน้าส่วนราชการ.....
แล้วแต่กรณี ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย
ของ ก.พ.ค. (ข้อ 56 กฎร้องทุกข์)

การตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (ม.124 ว.2)

ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ก.พ.ค.
จะพิจารณาเอง หรือจะตั้งกรรมการ ก.พ.ค.คนหนึ่ง
หรือจะตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์
เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์
ก็ได้

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎ ก.พ.ค.

การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องราวทุกข์ของ ก.พ.ค.

โดย

- ก.พ.ค. (ทั้งคณะ)
- ตั้งกรรมการ ก.พ.ค.คนหนึ่ง
- ตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์

ให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เป็น
เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
และให้มีอำนาจตามมาตรา 117 โดยอนุโลม

(ข้อ 48 กฎร้องทุกข์)

การร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยร้องทุกข์

คับข้องใจเกิดจากการปฏิบัติ/ไม่
ปฏิบัติของ ผบ.

การสั่งให้ออกที่ไม่อาจอุทธรณ์ได้

เหตุเกิดจาก
• ผู้บังคับบัญชา
• ผวจ./อธิบดี

เหตุเกิดจาก
นรม./ รมต./ ปลัดกระทรวง

ผู้พิจารณา คือ ผบ. เหนือชั้นขึ้นไป

ผู้พิจารณา คือ ก.พ.ค.

คกก. วินิจฉัยร้องทุกข์

การวินิจฉัยร้องทุกข์
ไม่รับคำร้องทุกข์, ยกคำร้องทุกข์, ให้แก้ไข
หรือเยียวยา, ให้ดำเนินการอื่นใด
เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

การวินิจฉัยร้องทุกข์
• ไม่รับคำร้องทุกข์, ยกคำร้องทุกข์, ให้แก้ไขหรือเยียวยา,
ให้ดำเนินการอื่นใด
เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม

กรณีไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยร้องทุกข์ให้ฟ้องคดี
ต่อศาลปกครองชั้นต้น

สำนักพิทักษ์ระบบคุณธรรม

สำนักงาน ก.พ.

โทร . (02) 547 – 1672

โทรสาร. (02) 547-1673